

Varningssystem för svampbekämpning i stråsäd och effekter under torra år

Björn Andersson, *Institutionen för skoglig mykologi och växtpatologi, SLU*

E-post: bjorn.le.andersson@slu.se

Det ekonomiska utbytet av fungicidbehandlingar varierar mellan år och lokaler, och detta gör det svårt att fatta korrekta beslut avseende behovet av bekämpning i varje individuell situation. Beslut baserade på vetenskapligt beskrivna samband är nödvändiga för att kunna sätta in fungicider vid situationer då det är biologiskt och ekonomiskt motiverat. Detta är en hörnsten i IPM och nödvändigt för den långsiktiga ekonomin i odlingen. Utan verktyg som på ett tillfredställande sätt kan fånga in variationen i förekomsten av svampsjukdomar finns det en risk att fungicider används med ett mindre fokus på det verkliga bekämpningsbehovet, och kanske till och med rutinmässigt.

SpotIT är ett nordiskt-baltiskt initiativ för att erbjuda spannmålsproducenter bättre modeller för att bedöma bekämpningsbehovet av bladfläcksjukdomar i vete och korn med hjälp av lokalt anpassade IPM-verktyg. SpotIT kommer att implementeras i det norska växtskyddssystemet VIPS (<https://www.vips-landbruk.no/>) och kommer att tillhandahålla en transnationell plattform för validering och presentation av växtskyddsmodeller. Öppen källkod möjliggör utbyte av kunskap och ekonomiska lösningar genom gemensam användning av modern teknik. Lokal tillämpning av integrerat växtskydd, baserat på en gemensam teknisk plattform, ger en kostnadseffektiv utveckling och implementering av varningsmodeller för växtsjukdomar och växtskadegörare i olika grödor. Ett viktigt mål för projektet är att identifiera användarnas behov och förväntningar, och att förstå både odlares beslutsfattande och hur man bäst upplyser om risker för växtsjukdomsproblem. Under projektet kommer olika användares viktigaste frågor att identifieras och hanteras under valideringen och anpassningen av systemet.

2018 var ett i flera avseenden extremt växtodlingsår. Det varma och på de flesta ställen torra vädret medförde allmänt låga skördenivåer. Vädret gjorde också att förekomsten av svampsjukdomar i grödorna var mycket låg, och i de allra flesta fälten var fungicidbekämpning inte motiverad. Det är lätt att i efterhand konstatera att under ett år som 2018 är svampbekämpning inte lönsam, men det visar också på värdet av lättillgängliga och tillförlitliga prognos och varningssystem för att kunna hantera variationer i sjukdomsförekomst i olika grödor mellan olika säsongen och platser. Detta är speciellt viktigt i ett förändrat klimat som kan komma att ge en än större variationer i bekämpningsbehovet.